

Stanowisko
Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji
Związku Importerów i Producentów Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego
w sprawie propozycji zmian opłaty reprograficznej

Związek Importerów i Producentów Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego (ZIPSEE) oraz Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT) w dyskusji o zmianach opłaty reprograficznej, reprezentując dostawców sprzętu cyfrowego, z respektem traktuje niezbywalne prawa twórców do ochrony praw autorskich do ich utworów, a także prawa majątkowe oraz związanych z nimi producentów ich utworów uzyskiwanych zgodnie z wartością utworu oraz ich oczekiwaniami i wolą. Doceniamy też wartość jaką wnoszą twórcy i producenci w coraz większy rozwój kontentu w sieci informacyjnej Internet.

W dyskusji tej nie możemy się jednak zgodzić z argumentami przytaczanymi przez ZAiKS oraz inne organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi (OZZ) za objęciem opłatą reprograficzną kolejnych urządzeń cyfrowych, w tym tabletów i smartfonów. Stwierdzenie przedstawicieli OZZ¹, że „...nałożenie nowej opłaty na smartfony i tablety nie wpłynie na ceny sprzętu dla konsumentów...” nie znajduje potwierdzenia w doświadczeniu innych krajów. **Przywołany przez OZZ przykład zniesienia opłaty od urządzeń i czystych nośników w Hiszpanii pokazał, że taki związek pomiędzy opłatami oraz cenami dla konsumentów istnieje.**

Zgodnie z publikowanym przez Eurostat wskaźnikiem cen konsumenckich „HICP” (*Harmonized Index of Consumer Prices*), ceny sprzętu, który do stycznia 2012 roku podlegał opłacie od urządzeń w Hiszpanii, spadły o 17,10% po zniesieniu tej opłaty. Tempo spadku było zatem znacząco wyższe niż średni spadek cen w tej grupie produktów w Unii Europejskiej (spadek o 11,25%). W szczególności hiszpańscy konsumenci znaleźli się w korzystniejszej sytuacji niż konsumenci niemieccy (spadek indeksu o 7,32%), czy holenderscy (spadek indeksu o 5,04%).

	Harmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP)		Zmiana HICP
	Grudzień 2011	Grudzień 2013	
Hiszpania	50,00	41,45	-17,10%
Średnia dla UE	56,08	49,77	-11,25%

Źródło: EUROSTAT, Harmonized Index of Consumer Prices, podgrupa "Audio-visual, photographic and information processing equipment".

Dane Eurostat pokazują, że rosnąca konkurencja na rynku nowoczesnych nośników i urządzeń cyfrowych powoduje obniżanie kosztów produkcji oraz stosowanie bardzo niskich marż w sprzedaży. Każda dodatkowa opłata będzie musiała być pokryta wzrostem ceny urządzenia.

Zwracamy uwagę, że przykład cen smartfonów i tabletów w różnych krajach, zaprezentowany podczas konferencji prasowej przez OZZ, dotyczy produktu

¹ Konferencja prasowa zorganizowana przez ZAiKS, ZPAV oraz SAWP konferencji prasowej, w dniu 24 lipca 2014 roku.

najwyższej klasy jednego producenta. Obecnie istnieje, funkcjonalnie równoważnych, wiele innych podobnych urządzeń w klasie cen popularnych i znacząco różnych w różnych krajach. Tego typu jednostkowe porównanie nie ma więc żadnej wartości poznawczej, a zakładanie a priori, że dystrybutorzy czy sprzedawcy pokryją koszt opłaty reprograficznej ze swojej marży, nie jest zasadne.

Uważamy, iż brak jest uzasadnienia dla obciążania konsumentów opłatami od czystych nośników lub urządzeń w przypadkach, gdy podmiot praw autorskich przyjął już zapłatę w innej formie, na przykład jako strona opłaty licencyjnej. W takiej sytuacji ewentualna szkoda dla podmiotu praw autorskich nie powstaje lub jest niewielka. Co więcej, opłata od nośników i utworów może powodować, iż konsument będzie uiszczał wielokrotnie opłatę za to samo uprawnienie do skopiowania utworu w ramach dozwolonego użytku prywatnego. Utrzymanie opłat od urządzeń i nośników w obecnej formie może prowadzić do niedoinwestowania nowych treści i ich twórców oraz prowadzić będzie do ograniczenia rozwoju rynku treści cyfrowych². W konsekwencji najbardziej poszkodowanymi, paradoksalnie, mogą okazać się twórcy.

Przywołujemy również tutaj Raport, opracowany przez Antonio Vitorino³ z mediacji zleconej przez Komisarza M. Barniera, który potwierdza obserwacje branży dotyczące zakłóceń powodowanych przez opłaty reprograficzne dla zasad swobodnego przepływu usług i towarów na tworzonej obecnie jednolitym rynku cyfrowym Unii Europejskiej.

Jako przedstawiciele branży importerów i producentów sprzętu elektronicznego, po raz kolejny postulujemy do przedstawicieli OZZ o podjęcie wspólnych z nami prac nad systemowym rozwiązaniem, którego celem byłoby opracowanie nowych zasad realnego wynagradzania twórców i producentów za ich pracę.

Warto też podkreślić, że obecny system zbierania części wynagrodzenia dla twórców poprzez opłaty reprograficzne jest kosztowny zarówno dla dystrybutorów i sprzedawców sprzętu oraz dla OZZ-ów, a także jest mało efektywny w podziale tych kwot dla poszczególnych twórców. Wydaje się więc wręcz niezbędnym poszukanie znacznie tańszego i efektywniejszego co do realizacji celu – wynagrodzenia twórcy – rozwiązania.

Michał Kanownik
Dyrektor ZIPSEE

dr inż. Wacław Iszkowski
Prezes Polskiej Izby
Informatyki i Telekomunikacji

Kontakt dla mediów:

Michał Kanownik – Dyrektor ZIPSEE

michal.kanownik@zipsee.pl

Kom. +48 728 357 701

² Tak: Raport CRA Charles River Associates przygotowany dla DG MARKT – “Assessing the economic impacts of adapting certain limitations and exceptions to copyright and related rights in the EU – Analysis of specific policy options” s. 97 – Maj 2014

³ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/levy_reform/130131_levies-vitorino-recommendations_en.pdf